

izdelovati tudi večje steklo za okna. Bojadisano steklo, kakoršno so tedaj radi jemali za cerkvena okna, dohajalo je edino z Benetk. Tu so začeli prvi pot izdelovati 1308. l. tudi steklena zrcala.

Do najvišega sijaja pa se je pepelo steklarstvo v Muranu v šestnajstem in sedemnajstem stoletju. Vladarji in kralji so obiskovali muranske tvornice, da se čudijo umetnosti in veščini, kateri ni bilo na vsem svetu para. Francoski kralj Henrik III. je podelil ob svojem obisku vsem mojstrom plemiška pisma. V tem času je dobivala republika z Murana osem milijonov zlatov letnega prihodka. K koncu osemnajstega stoletja je začela steklarska obrtnost na Muranu zeló propadati, in dandanes je ni več. Otok je imel nekaj časa do 30.000 stanovnikov in 40 velikih steklan. Dandanes životari tamo komaj 5000 ljudi.

Z Benetk se je preselilo umetno steklarstvo v Nemško, kjer je uže v štirinajstem stoletju lepo cvelo. No, na večini proizvodov nemškega steklarstva se vidi več ali manj upliv muranskih vzorcev. Samostalnega niso izvedli Nemci nič.

Drugo važno torišče steklarstvu se je odprlo v Česki, kjer se je ono vse do danes obdržalo na najvišji višini. V bregovitih in šumovitih krajih Česke so se vzdignile v petnajstem stoletju prve steklane, katere so nekaj kasneje bile uže tako urejene, da so mogle tekMOVATI z beneškimi. V Česki ne samo da so umeli oponašati bojadisano steklo in stekleno lepoticje, temveč se razvili tu svoje steklarstvo v novem samostalnem pravcu. Česko steklarstvo je pa tudi najbolj uplivalo na razvoj steklarstva v Francoski, v Belgiji in v Angleški.

Politično-gospodarske stvari.

Kranjske dežele davek od žganja za leto 1888.

Razglasilo c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dné 16. decembra 1887. l., št. 3481 Pr.,

o pobiranju deželne naklade na porabo žganih opojnih tekočin za leto 1888.

Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo je z Najvišjim odločilom z dné 11. decembra 1887. l. najmilostiveje blagovolilo potrditi sledeče sklepe kranjskega deželnega zbora z dné 30. novembra t. l., in sicer:

1. Da se poravna nedostatek pri deželnem zakladu, pobirati je za l. 1888 v zmislú zakona z dné 5. avgusta 1887. l., dež. zak. št. 24, nastopne deželne naklade:

- od porabljenih likêrjev in vseh oslajenih opojnih tekočin brez razločka na stopinje alkoholovine od hektolitra po 6 gold. av. vel.;
- od vseh ostalih porabljenih žganih opojnih tekočin po stopinjah 100delnega alkoholometra za vsako hektolitersko stopinjo po 18 kr. av. vel.

2. Ta deželna naklada sme zadevati samo porabo, in se ne sme pobirati ne pri izdelovanju žganih opojnih

tekočin. ne pri njih uvažanju v ozemlje dežele ali v kateri kraj zunaj Ljubljane, ne pri trgovinskem prometu v množinah 1 hektolitra ali čez to méro.

Deželno naklado je v Ljubljani, katera veljá za zaprto mesto, pobirati pri uvažanju žganih opojnih tekočin in kot namestek za v mestu samem izdelane take tekočine primerno doklado pri izdelovanju takih tekočin povračati je nakladd pri izvozu takih tekočin iz Ljubljane v oni méri, po kateri je mestna občina ljubljanska zavezana, po obstoječih predpisih povračati mestne doklade.

Po deželi pobirati je naklado po volji dotične stranke, kedar se te tekočine spravijo v obrtne prostornosti ali shrambe, ali pa kedar se nastavijo.

To se na podstavi razpisa gospoda c. kr. ministra notranjih stvari z dné 13. decembra 1887. l., št. 21.391, dogovorno z deželnim zborom kranjskim, daje na splošno znanje s tem pristavkom, da bodo predstoječi sklepi deželnega zbora, kakor tudi k zakonu z dné 5. avgusta 1887. l., dež. zak. št. 24, razglašeni izvršitveni predpis z dné 9. decembra 1887. l., dež. zak. št. 30, stopili v veljavnost dné 1. januarija 1888. l.

C. kr. deželni predsednik:

Baron Winkler s. r.

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. — Novo leto nastopimo v treh dneh, in to nam daje povod, izrekati najboljša voščila vsim prijateljem in podpornikom našega lista, in vsem boriteljem in prijateljem našega malega naroda sploh. Za saboj imamo leto — polno prevažnih dogodov v našem narodu, v naši državi in v družih sosednih nam državah. Večkrat pretila nam je v minulem letu huda nevarnost krvave vojske. Za sedaj še odvrnila se je po volji Božji in po modri miroljubnosti ljubljene našega vladarja — od nas še narodno blagostanje, življenje tisučero in tisučero državljanov pokončujoča vojska. Bog ohrani nam ljubi mir tudi prihodnje leto. — Narod naš ima zahtevati še mnogo svojih pravic, izvoljenci njegovi storili so svojo dolžnost v popolni meri in v lepi slogi; Bog jim daj v prihodnjem novem letu vspehov v obilni meri, vspehov, ki povekšajo narodno in splošno izobraženje, duševno in gospodarsko blagostanje slovenskega rodu in s tem tudi blagostanje in moč mile nam avstrijske države. — Vsem svojim prijateljem in sodelovalcem, ki podpirajo „Novice“ v tem blagem prizadevanju: srčno hvalo, vsem ostalim rodoljubom pa nujno prošnjo: naj se nam pridružijo; vsem skupaj pa prav veselo in srečno novo leto!

— Zlato mašništvo Svetega Očeta Leona XIII. veselo praznuje sv. Silvestra dan in pa novega leta dan ves katoliški svet. Deželnemu zastopu kranjskemu pridružil se je tudi mestni zastop ljubljanski. Bela Ljubljana bode Silvestrov večer v ta namen sijajno razsvitljena. — Sram nas je, da v našem Trstu danes še gospoduje zastop, ki je odklonil predlog prav tako kakor večina deželnih in mestnih zastopov obširne države slaviti zlatomašništvo najvišjega cerkvenega pastirja.

— Deželni zbor kranjski zboruje jutri dne 29. decembra in ima na dnevnem redu 14 točk, večinoma ustna poročila finančnega odseka. Pred temi poročili pa vtemeljuje poslanec Hren svoj predlog o nekotikim povekšanji pristojbin od večjih zapuščin na korist normalnošolskega zaklada. — Posamezni odseki zborovi imeli so seje do vštetelega petka minulega tedna in pa včeraj in danes. — Občinski odsek zvršil je posvetovanje o izročeni mu zdravstveni postavi.

— O zgradbi novega gledališča v Ljubljani storil je mestni odbor ljubljanski v svoji zadnji seji pomenljiv in po naši misli po vsem pravilni sklep, ki približno izreka: a) Sprehajališča „Zvezde“ ne pustimo kaziti, b) za zgradbo gledališča, v katerem bi imeli, kakor do sedaj, posestniki lož veliko besedo, ne privolimo ne solda podpore, c) ako se pa gradiva obema narodnostima povoljno in neodvisno gledališče, pa smo pripravljeni k izdatnim žrtvam!

— Novi slovenski doktorji zdravništva postali so zadnje dni trije naši domačini, namreč: na vseu čilišči graškem gg. Alojzij Homan iz Škofje Loke in Ivan Kopriva z Zagorja, na vseučilišči dunajskem pa: g. Julij Dereani z Žužemberga.

— Kmetijska podružnica v Rudolfovem ima redni občni zbor 31. decembra t. l. ob dveh popoldne v „Narodnem Domu“ s sledečim sporedom:

1. Sporočilo o delovanji podružnice l. 1885 — 1887.
2. Sporočilo o stanji blagajnice l. 1885 — 1887.
3. Pristop društvu v obrambo avstr. vinogradov.
4. Volitev novega odbora.
5. Volitev 3 udov za pregled računov.

Dr. Poznik, načelnik.

— Vreme. S sv. Tomažem pričela se je po Pratici in v dejanji zima. Druga polovica minulega tedna nanesla nam je toliko snega, da so postale hipoma vse naše slabo nasute, blatnaste ceste lepe in gladke, železnica na Krasu pa je zaostala; danes pa je vnovič nastalo tako. Mraz zrastlel je v ponedeljek do 19° R., včeraj in danes odlegel je mraz nekoliko, zato pa suh sneg pada neprenehoma. V ljubljanski okolici imamo ga uže blizo $\frac{3}{4}$ metra.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Glasovi o krizah v ministerstvih nočejo popolnoma potihniti, akoravno se vsem takem govoricam od merodajne strani odločno ugovarja. Nov povod za take govorce podajale bodo pa sedaj Božična darila, katera je ravno sedaj cesar podaril grofu Jul. Andrasy-ju, pa tudi grofu Festetiču in baronu Banfy-ju zaradi gostoljubnosti, katero so cesarju skazali pri jesenskih vojnih vajah na Ogerskem. Ogerski časniki prinašali so obširne telegrame, da je cesar Andrasyja svojo podobo poslal z daljem lastnoročnem pisanjem. S tega sklepali so opozicijski časniki, da ima Andrasy stopiti na mesto Kalnoky-jevo. Za tem bi sledil prevrat v Avstrijski vladi tako, da bi stopil Chlumecy na mesto Taaffe-jevo. — Pa vse to so zgolj želje

nepoterpežljive opozicije, izrekoma darilo cesarjevo je samo zahvala — lepa cesarska zahvala za skazano mu gostoljubnost.

Veliko vriša je napravilo tukaj, da so vrednika tudi slovenskih krogih znanega tednika „Der Parlamentär“ dr. Živny-jà, zeta pokojnega časnikarja Skrejšovskega zaradi veleizdajstva dejali v zapor. Živny prestopil je svoj čas s soprogo in svakom vred k ruski cerkvi in je sedaj deloval za tako odpadništvo. Zadnje tri številke „Parlamentärja“ so zasežene.

Z Gorice. — Pred tednom napravil je laški uradni list „Corriere“ veliko hrupa, da je Goriški deželni šolski svet storil soglasni sklep, v vse ta mošnje ljudske šole nemščino uvesti kot obligaten predmet. Levičarski krogi delali so s to novico veliko vriša, sedaj pa se kaže, da je bila to prav vtihotapljená raca, kakor smo sodili prvi trenutek. Prvi oglasil se je proti oni izjavi poslanec in člen deželnega šolskega sveta dr. vit. Tonkli, rekoč, da je k dotični seji prišel zaradi družih opravil nekoliko kasneje, ker ni bilo na dnevnem redu nikakoršne pomenljive točke. Pokazalo pa se je, da se je res tikoma pred njegovim prihodom glasovalo o tem. Dalje oglasil se je profesor dr. A. Marušič tudi člen deželnega šolskega sveta rekoč, da je on predlogu odločno ugovarjal in konečno oglasil se je ves goriški deželni zbor, Slovenci in Lahi v interpelaciji, v kateri dokazujejo protipostavnost onega sklepa. Oni člen šolskega sveta pa, namreč poslanec Gasser, odložil je po sijajno mu izrečeni nezaupnici — svoj mandat. In tako je oni velikonemški sklep — pokopala lastna nespametnost njegova.

Česka. — Češki poslanci deželnega zbora izročili so izostali nemški stranki ponudbo, da se spravite obe narodnosti na Češkem z lepo. Pa ponudbo, katero je posredoval deželni maršal knez Jurij Lobkovic, so Nemci odbili. Ko se je to zgodilo, poslal je deželni maršal izostalim poslancem uradni poziv, da naj vstopijo v zbor, sicer izgube svoje mandate. To postopanje kaže, da Nemci na Češkem hočejo vojsko v svoji deželi, kakor hitro ne smejo gospodovati sami.

Nemška. — Poslanik za Rusko Schweinitz, podal se je s posebnimi naročili v Petrograd, da bi posredoval za mir, izrekoma glede Ruske zoper Avstrijsko. Pravijo, da prizadevanje Schweinitz-ovo ni bilo brez vspeha. — Poročila o bolezni prestolnikovi iz St. Remo so ugodnejša.

Najnovejše vesti.

Budapešt 27. decembra. — Vodja ogerske konservativne stranke znani baron Senyey, judex kurie in predsednik tukajšnje gosposke zbornice, bil je previden s sakramenti za umirajoče.

Z Berolina 27. dec. se javlja: General Schweinitz razgovarjal se je dvakrat z Giersom. Schweinitz ne prikriva svoje zadovoljnosti z doseženim vspehom. Koj po drugem razgovoru podal se je Giers k caru v Gačino.